

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 61/2011
23.9.2011

Asia Virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

X

Virasto vankila

Päätös, johon on haettu oikaisua

Vankilan johtaja on 3.12.2010 tekemällään päätöksellä irtisanonut vartija X:n virkasuhteen ja pidättänyt tämän virantoimituksesta irtisanomisajaksi.

Päätöksen perusteluissa on todettu, että X on syylistynyt törkeään rattijuopumukseen ajaessaan työpaikalleen vankilaan voimakkaasti päihtyneenä. X:lle tehty puhalluskoe osoitti 2,0 promillea, ja useat vankilan virkamiehet totesivat hänen olleen voimakkaasti päihtynyt. X oli ajanut vilkkaasti liikennöidyillä tieosuuksilla kaupunkialueella ja moottoritiellä. Edellä mainitut seikat huomioiden X:n tekoa voidaan pitää kokonaisuutena arvioituna niin törkeänä ja sellaisena erityisen painavana syynä, että virkasuhde voidaan irtisanoa X:stä johtuvasta syystä. Lisäksi X on toiminnallaan vaarantanut sen erityisen luottamuksen, jota hänen asemansa eristysosastolla päihtyneitä ja kurinpitorangaistusta suorittavia vankeja valvovana virkamiehenä edellyttää. X:n pitkällä virkauralla ei ole asiassa merkitystä, kun otetaan huomioon kysymyksessä olevan teon luonne ja vakavuus, X:lle aiemmin annettu ohjaus työterveyshuoltoon päihdeongelman takia sekä aiempi puhuttelu. Lisäksi X:n teko osoittaa hänet siinä määrin soveltumattomaksi vanginvartijan tehtävään, että hänet voidaan pidättää virantoimituksesta irtisanomisen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

X on vaatinut vankilan johtajan päätöksen kumoamista.

X:n kohdalla ei ole menetelty oikeusministeriön päihdeohjelman mukaisesti. X:ää on vuonna 2002 ainoastaan kehoitettu ottamaan yhteyttä työterveyshuoltoon, mutta mitään kirjallista hoitonsopimusta hänelle ei ole tehty eikä edes ehdotettu. X:n esiinnyttyä vuonna 2008 päihtyneenä vankilan ulkopuolella järjestetyssä koulutustilaisuudessa työnantaja ei ryhtynyt puhuttelun lisäksi muihin toimenpiteisiin. Työnantaja ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin vuonna 2010 annetussa lääkärintodistuksessa olleen X:n alkoholinkäyttöä koskevan maininnan johdosta. X:lle ei ole koskaan annettu kirjallista varoitusta.

Virkamieslautakunta on vastaavassa tapauksessa antamassa päätöksessä nro 51/2005 katsonut, ettei vastaavasta rikoksesta samanlaiseen tuomioon syyllistyneen vankeinhoitolaitoksen ylivartijan tekoja kokonaisuutena arvioiden sekä ottaen huomioon kyseisen ylivartijan pitkä ja nuhteeton palvelus voitu katsoa, että valtion virkamieslain edellyttämä erityisen painava peruste täytyisi.

Vankilan johtajan päätöksessä on väitetty X:n ajaneen vilkkaasti liikennöidyillä tieosuuksilla, muun muassa moottoritiellä. X:n työmatkaan ei sisälly moottoriteitä, eikä liikenne kaupungissa ole vilkasta sunnuntaiaamuna kello kahdeksan aikaan.

X on kyseisenä aamuna ehtinyt olla työpaikallaan vain kymmenen minuuttia ennen kuin hänet pysäytettiin ja paikalle kutsuttiin poliisi. X ei ole ehtinyt oleskelemaan työpaikallaan eikä hoitamaan työtehtäviään.

X:n irtisanominen on kohtuutonta, kun otetaan huomioon hänen pitkä ja nuhteeton palveluksensa, tunnollisuuteensa työtehtävin hoitamisessa sekä se, että hän olisi jäänyt eläkkeelle jo kolmen vuoden kuluttua. X:n rikos ei ole kohdistunut työnantajaan työtovereihin eikä vankeihin. Hän ei ole esimiesasemassa. X:n teot eivät ole niin vakavia, että ne haittaisivat hänen jatkamistaan virassaan etenkin, kun hän on esittänyt työnantajalleen irtisanomisen vaihtoehdoksi vuorottelu- tai virkavapaalle jäämistä.

Vastine ja selitykset

Vankilan johtaja on vastineessaan vaatinut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Vastineessa on todettu muun ohessa, että X on jo pelkästään saapumalla työpaikalleen Vankilaan ja ajamalla vahvassa humalatilassa yleisellä tiellä törkeään rattijuopumukseen syyllistyen käyttäytynyt ylipäätään sopimattomalla ja muuten kuin tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Lisäksi hän on toiminut täysin vastoin vankeinhoidon ja Rikosseuraamuslaitoksen säännöksiä ja periaatteita. X:n olisi tullut vankilan virkamiehenä pystyä työpaikallaan virkatehtävissään täyttämään virkavelvollisuutensa. Tähän hänen ei ole voitu perustellusti katsoa kykenevän, koska hän on työssä vahvasti päihtyneenä. Rikosseuraamuslaitoksessa ja varsinkin vankiloissa taistellaan päivittäin päihteitä vastaan ja

päihdeettömyyden puolesta, ja päihdeiden käyttö vankilassa on kielletty. Lisäksi on otettava huomioon Vankilan asema yhtenä Suomen korkeimman turvallisuustason vankiloista, missä myös henkilökunnalta odotetaan erityistä valmiutta reagoida ja osallistua erilaisten turvallisuus- ja järjestysuhkien torjuntaan ja jo käsillä olevien tilanteiden ratkaisemiseen. X on kaiken lisäksi ollut töissä osastolla, jonne muun muassa sijoitetaan päihtyneitä vankeja tarkkailuun.

X:n kohdalla ei myöskään ole voitu edellyttää oikeusministeriön päihdeohjelman mukaisia toimia ennen irtisanomista, koska hänen kohdallaan ei ole ollut kyse pelkästä päihdeongelmasta ja sen aiheuttamista tavanomaisista haitoista työnantajalle. Kyseessä on ollut rattijuopumusrikos ja sen törkeä tekeminen, joten irtisanominen suoraan ilman portaittaista menettelyä on ollut perusteltu. X:n viaksi katsotun rikoksen törkeän tekemuodon ja siitä tuomitun ehdollisen vankeusrangaistuksen sekä aiempien alkoholin vaikutuksen alaisena työssä esiintymisten vuoksi X:n tapauksessa on kokonaisuutena arvostellen kyse erityisen moitittavasta teosta ja irtisanomiseen oikeuttavista erityisen painavista syistä.

X väittää, ettei hänen tekonsa ole kohdistunut työnantajanaan, työtovereihin tai vankeihin, vaikka todellisuudessa hän on saattanut vaaraan kaikkia vangit ja virkamiehet sekä tiellä liikkujat, jotka ovat hänen matkalleen osuneet.

X on antanut vastaselityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava.

Saman lain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Saman lain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Asiassa esitetty selvitys

X on 5.9.2010 saapunut omalla autollaan virkapaikalleen Vankilaan vahvasti päihtyneenä. Muiden virkamiesten havaittua X:n päihtymyksen häntä pyydettiin poistumaan vankiosastolta, ja päivystävä rikosseuraamusesimies pyysi poliisia selvittämään asiaa. Paikalle saapuneet poliisimiehet suorittivat X:lle

puhalluskokeen ja veivät hänet sitten tutkimuksiin. Vireillä olevassa rikosasiassa X:ää epäillään törkeästä rattijuopumuksesta. Laboratoriolausunnon mukaan X:n verenalkoholipitoisuus ajon jälkeen on ollut vähintään 1,8 promillea.

Käräjäoikeus on 11.11.2010 antamallaan tuomiolla tuominut X:n törkeästä rattijuopumuksesta 60 päivän ehdollisen vankeusrangaistukseen.

Oikeudellinen arviointi

X on työskennellyt vartijana vankilan eristysosastolla, jonne tuodaan muun muassa vangit, jotka päihtymyksen tai muun vastaavan syyn vuoksi pidetään erillään muista vangeista ja vangit, jotka suorittavat yksinäisrangaistusta. Tällaisella osastolla työskentelevältä vaaditaan erityistä valppautta jo työturvallisuussyistä. X on syylistynyt törkeään rattijuopumukseen työmatkallaan ja tullut virkapaikalleen virkatehtäviään suorittamaan vahvasti päihtyneenä. X:n menettely on ollut omiaan vakavasti vaarantamaan vankilan henkilökunnan työturvallisuutta ja vankilan järjestystä. Menettelyn moitittavuutta on vielä korostanut se, että hänen on virassaan tullut valvoa vankien päihteettömyyttä. Sillä, ettei X ehtinyt aloittamaan virkatehtäviensä suorittamista, ei ole olennaista merkitystä asiassa, koska X:n työnteon keskeytyminen on johtunut vankilan muun henkilökunnan puuttumisesta asiaan eikä hänen omaehtoisesta päätöksestään.

X:n syylistyminen törkeään rattijuopumukseen juuri ennen työvuoronsa alkamista ja hänen saapumisensa työpaikalle vahvasti päihtyneenä on edellä mainituista syistä ollut omiaan vakavasti horjuttamaan yleistä luottamusta rikosseuraamuslaitokselle kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon ja johtanut siihen, ettei työnantaja ole enää perustellusti voinut luottaa X:n kykyyn hoitaa virkatehtävänsä asianmukaisesti. Kun otetaan huomioon kysymyksessä olevan teon luonne ja vakavuus sekä vanginvartijan virkatehtävät, työnantajalta ei ole X:n pitkästä virkaurasta huolimatta voitu edellyttää irtisanomista lievempien toimenpiteiden, kuten kirjallisen varoituksen ja hoitoon ohjauksen, käyttämistä. Vankilan johtajalla on näin ollen ollut erityisen painava syy irtisanoa X:n virkasuhde. Irtisanomisen syyksi ilmoitettu X:n menettely osoittaa hänet myös siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta ole voitu jatkaa.

Virkamieslautakunta toteaa lisäksi, että oikaisuvaatimuksessa viitatussa vankeinhoitolaitoksen ylivartijan irtisanomista koskevassa asiassa virkasuhteen irtisanomiseen johtanut teko oli tehty olennaisesti erilaisissa olosuhteissa kuin tässä tapauksessa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti, 25 § 1 ja 2 momentti ja 40 § 2 momentti 4 kohta

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki, M. Nieminen ja Komulainen sekä varajäsen Sahla.